

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk

AI voor onderwijskundig meten. Waar zit de waarde voor het onderwijs?

- Wat zeggen EVC-cijfers (niet)? Over volumegroei van ervaringscertificaten en aanbieders binnen het EVC-stelsel
- De vertrouwensboom voor examencommissies. Een referentiekader voor het borgende instrumentarium
- In de schijnwerpers: Janneke van der Steen

Jaargang 23

Nr. 1 Februari 2026

The background features a dark blue gradient with faint, glowing binary code (0s and 1s) and a stylized line graph with orange and yellow points. In the foreground, there are several vertical bars in red, orange, and yellow. A large, semi-transparent purple shape with a white arrow pointing left is positioned in the lower-left quadrant, containing the text.

**De ontwikkeling van het
aantal geregistreerde
ervaringscertificaten tus-
sen 2018 en 2024
laat een consistente
stijging zien.**

Wat zeggen EVC-cijfers (niet)?

Over volumegroei van ervaringscertificaten en aanbieders binnen het EVC-stelsel

■ Kerstin van Tiggelen

Dr. K.B. van Tiggelen MBA werkt sinds 2007 als auditor in het EVC-stelsel. Vanaf 2016 als directeur-oprichter van Testudo, een van de twee beoordelende organisaties belast met het operationele toezicht op EVC-aanbieders. E-mail: info@kerstinvantiggelen.nl

Het aantal ervaringscertificaten lijkt de afgelopen jaren sterk te zijn gegroeid. In het publieke debat roept dat vragen op over kwaliteit en toezicht binnen het EVC-stelsel. Maar wat zeggen de cijfers werkelijk? Door volumecijfers, aanbiedersdynamiek en historisch perspectief te combineren, laat dit artikel zien waarom zorgvuldige interpretatie van data onmisbaar is bij het duiden van signalen over mogelijke misstanden.

Inleiding

Het rapport 'Er is meer aan de hand' van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie van het Onderwijs (IGJ/IvHO, 2024) heeft veel aandacht gegenereerd binnen beleid, toezicht en praktijk. De inspecties bundelen hierin signalen over mogelijke misstanden in het opleiden en inzetten van personeel in de zorgsector, en benadrukken dat deze signalen wijzen op structurele kwetsbaarheden in meerdere schakels van de keten. Het rapport heeft nadrukkelijk een verkennend karakter en beoogt geen kwantitatieve vaststelling van de omvang van misstanden.

In deze verkenning wordt ook EVC genoemd, het private valideringsstelsel waarin erkende EVC-aanbieders verworven competenties van professionals erkennen; deze worden getoetst aan een onderwijs- of sectorstandaard en vastgelegd in ervaringscertificaten met civiel effect. In het rapport worden zorgen geuit over kwaliteitsverschillen tussen aanbieders, kwetsbaarheden in het register en de wijze waarop ervaringscertificaten in het onderwijs worden verzilverd. In de bredere interpretatie van het rapport, met name in publieke en professio-

nele discussies, ontstaat daarbij de suggestie dat volumegroei van ervaringscertificaten en EVC-aanbieders op zichzelf een aanwijzing zou zijn voor structurele ontsporing of grootschalige fraude. Dit artikel onderzoekt in hoeverre die suggestie wordt ondersteund door beschikbare cijfers.

Data, methode en analytisch kader

Voor deze analyse is gebruikgemaakt van meerdere databronnen. Allereerst zijn de jaarlijkse aantallen geregistreerde ervaringscertificaten over de periode 2018-2024 geanalyseerd uit het register van het Nationaal Kenniscentrum EVC, zoals samengevat in toezicht- en verkenningrapportages. Daarbij geldt dat erkende EVC-aanbieders alle ervaringscertificaten binnen een maand na uitgifte (moeten) registreren voor verificatiedoeleinden door onder meer examencommissies en werkgevers. Daarnaast is een relationele analyse uitgevoerd waarin het aantal uitgegeven certificaten wordt gezien in verhouding tot het aantal mbo-studenten in het domein Zorg & welzijn. Tot slot zijn historische gegevens over het aantal erkende EVC-aanbieders verzameld via de officiële EVC-websites

van respectievelijk SZW/OCW (tot 2012), Kenniscentrum EVC (2012-2015) en het Nationaal Kenniscentrum EVC/Stichting Examenkamer (2016-heden). Daarmee ontstaat een breder beeld van de ontwikkeling van het aanbiedersveld en hoe het certificaatvolume zich hiermee verhoudt.

De gebruikte webarchieven betreffen momentopnamen en zijn ingezet voor trendmatige reconstructie, niet voor volledige registratie. De analyse is beschrijvend en toetsend van aard en richt zich op patronen in de tijd. Daarbij is gebruikgemaakt van beschrijvende statistiek, visuele trendanalyse en een lineaire regressieanalyse. De regressieanalyse dient om te beoordelen in hoeverre de waargenomen

volume groei kan worden verklaard door een stabiele trend, dan wel wijst op versnelling of trendbreuken.

Volume groei van ervaringscertificaten

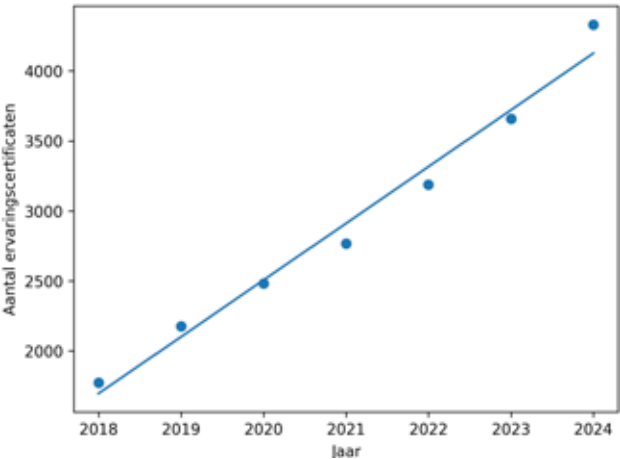
De ontwikkeling van het aantal geregistreerde ervaringscertificaten tussen 2018 en 2024 laat een consistente stijging zien. Het aantal certificaten nam toe van 1.774 in 2018 tot 4.331 in 2024 (tabel 1).

Deze toename verloopt geleidelijk en zonder abrupte sprongen. Een lineaire regressie op deze tijdreeks verklaart circa 98 procent van de variantie ($R^2 \approx 0,98$), wat duidt op een sterk voorspelbaar en stabiel groeipatroon (figuur 1).

Tabel 1. Aantal geregistreerde ervaringscertificaten per jaar (2018–2024)

Jaar	Aantal ervaringscertificaten
2018	1774
2019	2177
2020	2481
2021	2767
2022	3188
2023	3659
2024	4331

2018-2019: Nationaal Kenniscentrum EVC (23 december 2019)
2020-2023: IGJ/Ivho (juni 2024), p. 23
2024: Nationaal Kenniscentrum EVC (2025)

Grafiek 1. Aantal geregistreerde ervaringscertificaten per jaar (2018–2024)

Ook in relatieve zin blijft de groei binnen een beperkte bandbreedte. De jaarlijkse procentuele toename varieert grofweg tussen 11 en 18 procent. Dergelijke groeipercentages zijn kenmerkend voor opschaling en institutionele verankering van een instrument dat in toenemende mate wordt gebruikt, en wijken af van patronen die doorgaans worden geassocieerd met exponentiële of explosieve groei. Van statistisch aantoonbare trendbreuken, bijvoorbeeld rond de jaren waarin in het publieke debat extra aandacht ontstond voor mogelijke misstanden, is geen sprake. Dat wil zeggen: afwijkingen in de zin van dalende volumes worden wel verwacht voor 2025 vanwege de negatieve impact van de berichtgevingen op het vertrouwen van de markt in EVC.

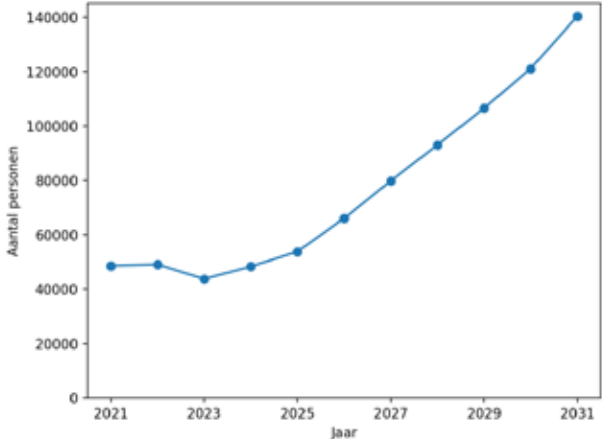
EVC versus mbo

Bij de interpretatie van volumecijfers over ervaringscertificaten in het domein Zorg & welzijn is het relevant deze te bezien in relatie tot de omvang en ontwikkeling van het reguliere mbo-onderwijs binnen hetzelfde domein (tabel 2). Dit voorkomt dat absolute aantallen zonder context tot overschatting van het belang of de impact kunnen leiden.

In het bekostigde mbo-domein Zorg & welzijn volgen jaarlijks circa 150.000 tot 156.000 studenten een opleiding (IGJ/IvhO, 2024, p. 33). Deze aantallen blijven over meerdere jaren opvallend stabiel. In diezelfde periode werden binnen dit zorgdomein (dus exclusief

sectorstandaarden zoals SKJ) jaarlijks enkele honderden tot maximaal circa 900 ervaringscertificaten afgegeven, over alle EVC-aanbieders gezamenlijk. Met de toename van het aandeel zorg-EVC's vanaf 2022 binnen het totale volume lijkt de markt te anticiperen op de prognose die IGJ (2022) heeft gepubliceerd over arbeidsmarkttekorten in die sector (figuur 2).

Los van deze ontwikkeling bewegen ook deze aantallen zich binnen een relatief stabiele bandbreedte en laten, na een tijdelijke piek, geen structurele versnelling zien. Daarbij is het aandeel ervaringscertificaten dermate

(Data overgenomen onder Creative Commons Zero (CC0))

Figuur 2. Arbeidsmarkttekort in de sector Zorg en welzijn in personen (2021-2031)

Tabel 2. Aantal in het EVC-register opgenomen ervaringscertificaten versus studenten in het bekostigd mbo-onderwijs, beide in het domein Zorg & welzijn (2020-2023)

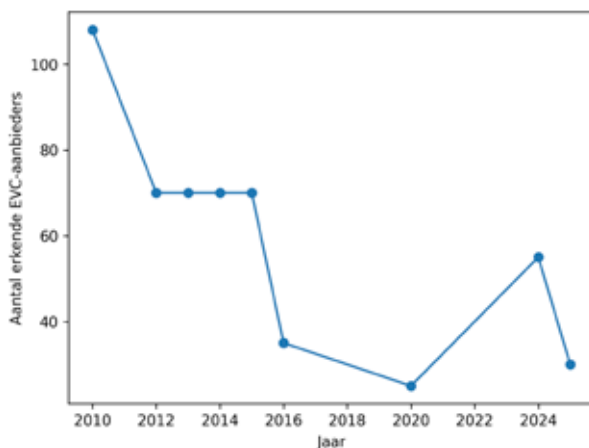
Jaar	Aantal ervaringscertificaten	Aantal studenten
2020	417	152.095
2021	433	156.059
2022	938	155.534
2023	831	152.137

klein (in het piekjaar (938) circa 0,6%, in de andere jaren rond 0,25–0,3%) dat de route van diplomering via ervaringscertificaten — zelfs wanneer wordt uitgegaan dat deze allemaal worden verzilverd — een beperkt deel van het totale zorg-mbo-volume vormt. De parallelle stabiliteit van beide reeksen suggereert dat de ontwikkeling van ervaringscertificaten geen losstaande of afwijkende volume-beweging vormt, maar zich afspeelt binnen de bredere dynamiek van het zorgonderwijs.

Aanbiedersdynamiek in historisch perspectief

Naast volumecijfers is het aantal erkende EVC-aanbieders relevant voor de interpretatie van de groei. Dit aantal blijkt door de jaren heen sterk te fluctueren (figuur 3). In 2010 waren, tijdens het EVC-stelsel onder beheer van SZW/OCW, niet minder dan 108 aanbieders gelijktijdig erkend; dit betrof zowel bekostigde en particuliere mbo-instellingen als andere organisaties. Van 2012 tot en met 2015 zijn er ongeveer 70 erkende EVC-aanbieders (Kenniscentrum EVC, 2012, 2013, 2014, 2015). Mogelijk onder invloed van de introductie van een nieuwe EVC Kwaliteitscode 2.0 per 18 juli 2016, nam in dat jaar het aantal erkende

aanbieders af tot circa 35, en verder dalend tot circa 25 aanbieders in 2020 (Nationaal Kenniscentrum EVC, 2016, 2020). Tussen 2020 en 2024 groeide het aantal erkende aanbieders opnieuw naar rond de 55, om eind 2025 terug te vallen tot 30 (Stichting Examenkamer, 2025). De toename van het aantal EVC-aanbieders vanaf 2020 moet voor het grootste deel worden gezien in het licht van de invoering van het SKJ-register op 1 januari 2015, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Jeugdwet. Daarmee is een substantiële vraag ontstaan naar EVC-trajecten doordat zittende mbo-opgeleide professionals hun functioneren op hbo-niveau moeten aantonen om geregistreerd te kunnen blijven. Dit resulteerde op 18 juni 2018 in de EVC-standaard 'Vakbekwame hbo jeugd- en gezinsprofessional'. In de periode daarna vroegen zowel bestaande als nieuwe EVC-aanbieders het erkenningstraject aan om deze standaard te mogen uitvoeren. De daaropvolgende daling hangt samen met een teruglopende instroom van EVC-deelnemers op vrijwel alle standaarden en de daarmee gepaard gaande druk op de financiële continuïteit van EVC-aanbieders.

Figuur 3. Aantal erkende EVC-aanbieders (2010-2025)

Deze fluctuaties wijzen op een dynamisch veld waarin toetreding en uittreding van aanbieders plaatsvinden. Opvallend is dat het huidige aantal aanbieders historisch gezien laag is in vergelijking met eerdere fases van het stelsel. De periode met het hoogste aantal aanbieders viel bovendien samen met een fase waarin EVC expliciet door de overheid werd gefaciliteerd en gereguleerd. Dit onderstreept dat een hoog aantal aanbieders op zichzelf geen aanwijzing vormt voor ontsporing.

Relatie tussen aanbieders en certificaatvolume

Wanneer het aantal uitgegeven ervaringscertificaten wordt gerelateerd aan het aantal actieve aanbieders, ontstaat een aanvullend perspectief op de volumegroei. Rond 2020 werden circa 2.300 tot 2.500 certificaten uitgegeven door ongeveer 25 aanbieders, wat neerkomt op gemiddeld circa 90 tot 100 certificaten per aanbieder per jaar. In 2024 werden circa 4.300 certificaten uitgegeven door ongeveer 55 aanbieders, wat neerkomt op gemiddeld circa 75 tot 80 certificaten per aanbieder per jaar.

Deze vergelijking laat zien dat het gemiddelde aantal certificaten per aanbieder niet toeneemt, maar eerder licht daalt. De volumegroei kan daarmee in belangrijke mate worden verklaard door het aantal actieve aanbieders en niet door een intensivering van de productie per aanbieder. Indien volumegroei primair zou worden gedreven door malafide productie, zou een tegengesteld patroon mogen worden verwacht, zoals een sterke stijging van het aantal certificaten per aanbieder of een concentratie bij een beperkt aantal aanbieders. Een dergelijk patroon is in de beschikbare cijfers niet zichtbaar.

Conclusie

De gecombineerde analyse van volumecijfers, regressieresultaten en aanbiedersdynamiek laat zien dat de groei van het aantal ervaringscertificaten past binnen een stabiel en histo-

Het is relevant om de EVC-cijfers te bezien in relatie tot de omvang en ontwikkeling van het reguliere mbo-onderwijs binnen hetzelfde domein.

risch verklaarbaar patroon. De cijfers bieden geen ondersteuning voor de veronderstelling dat sprake is van explosieve groei of structurele intensivering van productie per aanbieder. Integendeel, de terugval van het aantal aanbieders in 2025, ondanks aanhoudende arbeidsmarktkrapte, wijst op gevoeligheid van het veld voor reputatie, toezicht en maatschappelijke discussie. Tegelijk is zichtbaar gemaakt dat volumecijfers op stelselniveau zonder aanvullende context geen geschikt instrument zijn om conclusies te trekken over ontsporing. Zorgvuldige interpretatie, juist bij maatschappelijke gevoelige thema's als toezicht en kwaliteit in de zorg, vereist dat cijfers

worden geplaatst in historisch perspectief en in relatie tot stelselstructuur, aanbiedersdynamiek en relevante bredere ontwikkelingen.

Discussie en vervolgonderzoek

Deze analyse heeft uitsluitend betrekking op geregistreerde ervaringscertificaten van erkende EVC-aanbieders; activiteiten van niet-erkende aanbieders die niet onder het stelseltoezicht staan en daardoor niet-geregistreerde ervaringscertificaten uitgeven, vallen per definitie buiten het bereik van dit onderzoek. Daarnaast impliceren de cijfers ook niet dat misstanden, variërend van onvoldoende kwaliteit tot daadwerkelijke (diploma)fraude, binnen individuele trajecten of bij afzonderlijke aanbieders uitgesloten zijn. Onderzoeken sinds begin 2024 door de overheid (IGJ, IvhO, OM) en private partijen (SKJ-register, Bureau Hoffmann) hebben tot voor zover bekend gemaakt op 8 juli 2025 (Politie, 2025) geleid tot de aanhouding van drie personen van één voormalige EVC-aanbieder op verdenking van deelname aan een criminele organisatie, oplichting en valsheid in geschrifte. De toezichthouder had op aangeven van en in overleg met de betreffende beoordelende organisatie na gedegen dossieropbouw de EVC-erkenning al medio 2024 ingetrokken en deze schorsing gemeld op de officiële EVC-website. De betreffende strafzaak, waarvan de eerste zitting in het eerste kwartaal van dit jaar wordt verwacht, zou de eerste feiten aan het licht kunnen brengen over de vorm en omvang van de vermoede onregelmatigheden. De onderzoeksuitkomsten van individuele trajecten zijn lastig te achterhalen, met name in verband met lopende juridische procedures en privacywetgeving. Vervolgonderzoek op een moment met meer afstand tot de huidige ontwikkelingen kan meer inzicht geven in de kwalitatieve gronden van de huidige beeldvorming en bijdragen aan nog gericht toezicht binnen het EVC-stelsel. ■

Referenties

- IGJ (2022). *Zorg, jeugdhulp en toezicht in tijden van personeelstekorten*. Overgenomen uit 'Prognosemodel Zorg en Welzijn 2021' (<https://www.prognosemodelzw.nl>, ABF Research/Ministerie VWS). Utrecht: Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.
- IGJ/IvhO (juni 2024). *Er is meer aan de hand. Verkenning misstanden in het opleiden in de zorgsector*. Utrecht: Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd/Inspectie van het Onderwijs.
- Kenniscentrum EVC (2012, 2013, 2014, 2015). Gevonden op onder meer <https://web.archive.org/web/20150422042501/http://www.kenniscentrumevc.nl:80/werknemers> 'Bij wie kan je terecht?'.
- Nationaal Kenniscentrum EVC (23 maart 2016). Gevonden op <https://web.archive.org/web/20160323120854/https://www.ervaringscertificaat.nl/aanbieders>
- Nationaal Kenniscentrum EVC (23 december 2019). Overzicht registraties 2018 en 2019.pdf. Apeldoorn: auteur.
- Nationaal Kenniscentrum EVC (13 mei 2020). Gevonden op <https://web.archive.org/web/20200513184704/https://www.ervaringscertificaat.nl/evc/aanbieders>
- Nationaal Kenniscentrum EVC (2025). NKC-EVC_infographic_Jaaroverzicht 2024_V01.pdf. Apeldoorn: auteur.
- Politie (2025). *Drie aanhoudingen voor fraude met EVC-certificaten*. Gevonden op <https://www.politie.nl/nieuws/2025/juli/9/03-drie-aanhoudingen-voor-fraude-met-evc-certificaten.html>
- Stichting Examenkamer (2025). Gevonden op <https://www.ervaringscertificaat.nl/evc/aanbieders>
- SZW/OCW (27 maart 2010). Gevonden op <https://web.archive.org/web/20100327120648/http://www.ervaringscertificaat.nl/aanbieders.html>, 'Dit is een overzicht van alle erkende aanbieders van het Ervaringscertificaat in Nederland'.

colofon

EXAMENS

Tijdschrift voor de toetspraktijk
ISSN 1567-2638

EXAMENS, Tijdschrift voor de toetspraktijk is een forum voor wetenschappelijk en stand-van-zaken onderzoek op het gebied van examens in brede zin. Het tijdschrift publiceert empirische studies, stimuleert theoretische discussies en de praktische implicaties daarvan voor het Nederlandse en Vlaamse examensysteem. Het tijdschrift slaat een brug tussen theorie en praktijk en tussen het private en publieke onderwijs.

Doelstelling:

Het bevorderen van de samenwerking tussen praktijk en theorie, met als doel de kwaliteit van examens te verhogen.

Kenmerken:

- vakoverstijgend
- zoveel mogelijk wetenschappelijk onderbouwd
- praktische implicaties naar aanleiding van empirisch onderzoek
- waarde voor de praktijk

Redactie

Dr. K.D. Beekman, hoofdredacteur
Prof. dr. D. Joosten-ten Brinke, eindredacteur
Drs. J. ter Burg
Dr. K.J. Gerritsen-van Leeuwenkamp
Ir. J.W.J. Jacobs
Dr. A.H.H.M. Kempers-Warmerdam
Carlijn van Herpt MSc MA
Ing. H.F.A.M. Molkenboer MEd
Dr. T. M. M. L. van Schilt-Mol

Uitgever en advertenties

Kloosterhof Neer BV
Eric Vullers
Napoleonsweg 128a
6086 AJ Neer
Tel: 0475-597151
E-mail: info@kloosterhof.nl
Internet: www.kloosterhof.nl

Inzending van de kopij

Alle kopij dient per e-mail gezonden te worden naar:
k.beekman@fontys.nl

Digitaal abonnement

Abonnementsprijs: € 25,00 per abonnementsperiode van 4 uitgaven. Neem een digitaal abonnement op *EXAMENS* via www.ProfessioneelBegeleiden.nl en ontvang de komende 4 uitgaven in uw account. U ontvangt dezelfde versie als de papieren uitgave, maar digitaal in PDF vorm. Uiteraard stellen wij u op de hoogte wanneer een nieuwe uitgave beschikbaar is! Na 4 uitgaven stopt het abonnement automatisch.

Nieuwsbrief

U ontvangt automatisch 4x per jaar onze digitale nieuwsbrief, het E-magazine. Ontvangt u de nieuwsbrief nog niet, meld u aan op www.e-xamens.nl. De nieuwsbrief is gratis.

Voor meer informatie, aanmelden, wijzigingen:

Yvonne van Pol
T. 0475-600944
F. 0475-597153
yvonne@kloosterhof.nl
www.e-xamens.nl

EXAMENS; Tijdschrift voor de toetspraktijk
verschijnt vier keer per jaar.

Vormgeving en realisatie

Kloosterhof vormgeving
Marie-José Verstappen

© Kloosterhof Neer BV 2021 Door het inzenden van de kopij verleent de auteur toestemming tot publicatie in dit tijdschrift en daarmee tevens tot het in enigerlei vorm elektronisch beschikbaar stellen. Het verlenen van toestemming tot publicatie in dit tijdschrift houdt in dat de auteur aan de uitgever onvoorwaardelijk de aanspraak overdraagt op de door derden verschuldigde vergoeding voor kopiëren, als bedoeld in Artikel 17, lid 2 der Auteurswet 1912 en in het KB van 20-7-1974 (stb. 351) en artikel 16b der Auteurswet 1912, teneinde deze te doen exploiteren door en overeenkomstig de Reglementen van de Stichting Reprorecht te Hoofddorp, een en ander behoudens uitdrukkelijk voorbehoud van de kant van de auteur.